

LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJOS 2016 METŲ I KETV. VEIKLOS ATASKAITA

2016 m. balandžio 11 d.
Vilnius

TURINYS

I.	BENDROJI INFORMACIJA APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ.....	2
II.	2016 METŲ I KETV. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI.....	4
III.	KITA SVARBI INFORMACIJA	9

I SKYRIUS

BENDROJI INFORMACIJA APIE LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJĄ

Lietuvos metrologijos inspekcija (toliau – LMI, Inspekcija) – viešojo administravimo biudžetinė įstaiga, įsteigta 1996 m. gruodžio 7 d. Lietuvos standartizacijos departamento 1996 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 273 „Dėl Lietuvos metrologijos inspekcijos įsteigimo“.

Inspekcijos adresas – Tiltu g. 17/Radvilų g. 4

Tel.: (8 5) 231 2957

Faks.: (8 5) 231 2957

El. paštas: metrinsp@metrinsp.lt

Inspekcijos misija – atlikti teisinę metrologinę priežiūrą – ginti vartotojus ir valstybės interesus nuo neteisingų matavimų padarinių, apsaugoti šalies rinką nuo neatitinkančių reikalavimų matavimo priemonių ir fasuotų prekių.

Vykdydama savo misiją, Inspekcija kontroliuoja, kaip gamintojai, pardavėjai ir naudotojai, naudodami matavimo priemones tiesioginio pardavimo sandoriuose atsiskaitymams bei kitose teisinio metrologinio reglamentavimo srityse (sveikatos apsaugoje, veterinarijoje, aplinkosaugoje, darbų saugoje), atlikdami banko, mokesčių, pašto operacijas, matavimus, kai nuo jų rezultatų priklauso baudos ar žalos atlyginimo dydis, laikosi Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo ir kitų teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. LMI pagal savo kompetenciją tiria ir nagrinėja Metrologijos įstatymo pažeidimus, praneša Europos Komisijai ir kitoms valstybių narių įgaliotoms institucijoms apie pažeidimus, nustatytus vykdant rinkos priežiūrą teisinės metrologijos srityje. LMI taip pat vykdo fasuotų prekių (maisto ir ne maisto) kiekio, nurodyto ant fasuočių ar etiketėse, ir matavimo indų (talpų) kontrolę.

LMI ir Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos (toliau – VMI) Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimu parengė ir bendru 2004 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 11V-43/VA-113 patvirtino Etilo alkoholio skaitiklių, etilo alkoholio skaitiklių su temperatūros pokyčio perskaičiavimu, jų naudojimo ir priežiūros taisykles. Vadovaudamasi šiomis taisyklėmis, LMI ir VMI visose etilo alkoholio ir alkoholinių produktų gamybos įmonėse vykdo šių skaitiklių priežiūrą, savo plombomis plombuoja skaitiklius ir flanšinius sujungimus, derina su gamintojais plombavimo schemas ir jų pakeitimus.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 765/2008 18 straipsnio 5 dalies nuostata, pradedant 2010 m., šešiams metams parengta LMI Matavimo priemonių ir fasuotų prekių rinkos priežiūros teisinės metrologijos srityje programa. Kasmet tvirtinamas šios programos įgyvendinimo priemonių planas. LMI viršininke 2016 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 11V-7 patvirtinta programa ir 2016 m. priemonių planas, kuris pateiktas Ūkio ministerijai ir išsiųstas Europos Komisijai.

Fasuotų produktų kiekio kontrolei LMI įsteigtas Matavimų ir tyrimų skyrius, kuris 2007 m. akredituotas pagal LST EN ISO/IEC 17025:2005 standarto reikalavimus. Šis skyrius atlieka fasuotų produktų kiekio fasuotėse bandymus, kurių rezultatais remdamiesi, LMI inspektoriai priima sprendimus dėl tinkamumo šias prekes parduoti ar tiekti rinkai.

Patikrinimų medžiaga (patikrinimų aktai, protokolai, nutarimai, paklaidų ir nuokrypių apskaičiavimo lentelės ir kt.) kaupiama ir sisteminama 2008 m. LMI įdiegtoje informacinėje sistemoje „Teisinė metrologinė priežiūra“. LMI inspektoriai, naudodamiesi šios informacinės sistemos duomenų baze, unifikuotais aktų surašymo dokumentais ir lentelėmis, turi galimybę patikrinimo vietose užpildyti visus patikrinimo dokumentus ir kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą dėl atliekamo patikrinimo.

Inspekcija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimo Nr. 398 „Dėl sutikimo reorganizuoti biudžetinę įstaigą Valstybinę metrologijos tarnybą“ 2.4.2 p., organizuoja matavimo priemonių patikros žymenų ir patikros sertifikatų blankų gamybą ir kontroliuoja jų naudojimą; atlieka Lietuvos matavimo priemonių valstybės registro tvarkytojo funkcijas; įrašo matavimo priemonių tipus į Lietuvos matavimo priemonių valstybės registrą, išduoda matavimo priemonių tipo patvirtinimo sertifikatus; kontroliuoja paskirtųjų įstaigų veiklą; išduoda leidimus ūkio subjektams, norintiems ženklinti fasuotas prekes ir matavimo indus, atitinkančius techninių reglamentų ir kitų teisės aktų

nustatytus reikalavimus, atitinkamai „e“ ir „ε“ ženklais; nustatyta tvarka teikia ūkio subjektams informaciją apie metrologijos normatyvinius dokumentus.

Finansinis planas

2016 m. Inspekcijos veikloms įgyvendinti patvirtintas 846,5,0 tūkst. Eur (valstybės biudžeto lėšos) finansinis planas.

2016 m. I ketv. Inspekcijos veikloms įgyvendinti buvo patvirtintas 189,9 tūkst. Eur finansinis planas, visą jį sudarė valstybės biudžeto lėšos.

2016 m. I ketv. sąmata įvykdyta 152,5 tūkst. Eur arba 80,3 proc. Iš skirtų biudžetinių asignavimų liko nepanaudoti 37,4 tūkst. Eur, visa tai asignavimai išlaidoms. Iš jų 6,4 tūkst. Eur Darbo užmokesčio lėšų, nes atlyginimai ir soc. draudimo įmokos mokamos kito mėn. 4 d., 8,0 tūkst. Eur socialinio draudimo įmokų, 22,7 tūkst. Eur kitų išlaidų – prekėms ir paslaugoms pagal įvairius išlaidų straipsnius, nes nebuvo gautos sąskaitos už komunalines ir patalpų išlaikymo išlaidas, kurą iki I ketv. mokėjimo paraiškų pateikimo laiko pabaigos (kovo 25 d.) ir 0,3 tūkst. Eur pagal išlaidų straipsnį Darbdavių socialinė parama pinigais.

Žmogiškieji ištekliai

2014 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymu Nr. 4-439 dėl papildomų funkcijų priskyrimo ir darbo krūvio padidėjimo nuo 2014 m. liepos 1 d. patvirtintas didžiausias leistinas Inspekcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius – 45 pareigybės. 2016 m. sausio 1 d. užimtos 44 pareigybės.

I. 2016 METŲ I KETV. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Inspekcijos strateginis tikslas – užtikrinti, kad teisinio metrologinio reglamentavimo objektams priskirtos matavimo priemonės ir jų būklė bei gaminamos ir rinkai tiekiamos fasuotos prekės atitiktų teisinės metrologijos reikalavimus.

I lentelė

Strateginio tikslo rodiklis	2016 metų	
	planas	I ketv. faktas
Laiku pašalintų matavimo priemonių ir matavimo indų naudojimo ar tiekimo rinkai bei fasuotų prekių gamybos, importo ar pardavimo pažeidimų, nustatytų ūkio subjektų patikrinimų metu skaičius, lyginant su nustatytais pažeidimais, proc.	95,5	100

Siekdama strateginių tikslų įgyvendinimo, Inspekcija 2016 I ketv. atliko 1015 (26,0 proc. plano) patikrinimų, kurių metu nustatė 142 pažeidimus (14,0 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus):

- 808 matavimo priemonių (toliau – MP) naudotojų patikrinimai, kurių metu nustatyta 40 pažeidimų (7,4 proc. nuo atliktų patikrinimų skaičiaus);
- atlikti 3 patikrinimai MP patikrai atlikti paskirtosiose įstaigose, kurių metu pažeidimų nenustatyta
- atlikti 204 fasuotų prekių kiekio patikrinimai, kurių metu nustatyti 102 pažeidimai (50,0 proc. nuo bendro patikrinimų skaičiaus).

Daugiausia pažeidimų buvo nustatyta pas fasuotų prekių pardavėjus, kurie tiesiogiai neatsako už jiems tiekiamų fasuotų prekių kiekio neatitikimus, todėl patikrinimai buvo atliekami ir pas fasuotų prekių gamintojus bei importuotojus, kurie tiesiogiai atsako už jų rinkai tiekiamų prekių atitiktį metrologiniams reikalavimams. Šių patikrinimų metu, kurių atlikta 204, buvo nustatyta 20 pažeidimų (24,7 proc. nuo atliktų gamintojų ir importuotojų skaičiaus). Vykdamas nustatytų pažeidimų pašalinimo stebėseną buvo atlikta 14 pakartotinių patikrinimų, kurių metu pažeidimų nenustatyta.

Iš viso 38-iems atsakingiems asmenims už teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimus skirti 1576 eurai baudų. Didelį neskirtų sankcijų skaičių už nustatytus pažeidimus lėmė ir tai, kad už teisingą fasuoto

produkto kiekį fasuotėje visų pirma yra atsakingi šių prekių gamintojai ar importuotojai, kuriems ir taikomos sankcijos, o prekiautojams duodami nurodymai išimti kiekio reikalavimų neatitinkančias prekes iš prekybos, jų nepardavinėti ar gražinti gamintojams ir tik šių nurodymų nevykdantys prekiautojai yra baudžiami.

Mažesnę pažeidimų skaičių MP naudojimo srityje lėmė tai, kad rinkoje veikia daug stambių ūkio subjektų, jie turi paskirtus atsakingus asmenis ar net tarnybas, atsakingas už MP ar jų sistemų naudojimą ir priežiūrą, jiems gerai žinomi teisinės metrologijos reikalavimai. Be to, net 204 įspėtų apie patikrinimą ūkio subjektų pašalino pažeidimus per įspėjamąjį 10 d. d. laikotarpį, atliko metrologines patikras 508 matavimo priemonėms.

Vadovaujantis priežiūros naštos mažinimo ūkio subjektams principais, visų pirma buvo siekiama, kad ūkio subjektų veikla atitiktų teisės aktų reikalavimus, o ne juos bausti ar taikyti jiems sankcijas. Ekonominės sankcijos ūkio subjektams nebuvo taikomos, kai jie operatyviai, nustatytais terminais, kur tai buvo galima padaryti, pašalindavo pažeidimus. Nebuvo bausta nei viena verslo įmonė jos pirmaisiais veiklos metais, nes LMI yra pritarusi Deklaracijai dėl pirmųjų verslo metų. LMI inspektoriai, įgyvendindami Deklaracijos nuostatas, tikrinimų ir konsultavimo metu įteikia Deklaraciją pirmus metus veikiantiems ir pirmą kartą tikrinamiems ūkio subjektams, juos konsultuoja ir informuoja, kur jie gali kreiptis jiems rūpimais metrologinių reikalavimų klausimais. 2015 metais veiklą pradedantiems ūkio subjektams įteiktos 27 Deklaracijos.

Svarbiausi veiklos rezultatai

2 lentelė

Svarbiausių veiklų įgyvendinimo rodikliai	2016 metų	
	planas	I ketv. faktas
1. Patikrintų matavimo priemonių naudotojų ir už gaminamų bei rinkai tiekiamų fasuotų prekių atsakingų asmenų, nepažeidžiančių teisinės metrologijos reikalavimų, dalis per metus, kaup. proc.	83,0	93,3 Kriterijaus reikšmė viršyta dėl to, kad didžioji dalis patikrinimų buvo atlikta matavimo priemonių naudojimo srityje, o ne fasuotų prekių gamybos ir pardavimo srityje. Nustatyta tik 40 atvejų, t. y. 4,9 proc., kai nustatyti MP būklės ir naudojimo pažeidimai. Tai yra mažiau, nei planuota ir įvyko dėl išankstinio (prieš 10 d. d.) LMI įspėjimo apie planuojamus atlikti patikrinimus. Net 204 tikrinti ūkio subjektai (26,6 proc. įspėtų apie patikrinimą) pašalino pažeidimus per įspėjamąjį 10 d. d. laikotarpį, atliko metrologines patikras 508 (13,3 proc. patikrintų) matavimo priemonėms.
2. Daugiabučių gyvenamųjų namų butuose įrengtų karšto vandens skaitiklių, atitinkančių teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	90,0	93,2 Surinkta informacija iš 59 įmonių tiekiančių karštą vandenį. 54 (91,5 proc.) vykdo skaitiklių keitimo planus arba naudoja daugiabučių namų butuose skaitiklius su metrologine patikra. Kitos 5 įmonės yra įsipareigojusios iki 2017 m. pakeisti visus karšto vandens skaitiklius.
3. Daugiabučių gyvenamųjų namų butuose įrengtų šalto vandens skaitiklių, atitinkančių teisinės metrologijos reikalavimus, dalis iš visų patikrintų per metus, proc.	88,0	82,4 proc. daugiabučių gyvenamųjų namų butuose įrengtų geriamojo vandens skaitiklių atitiko teisinės metrologijos reikalavimus. UAB „Vilniaus vandenys“ naudoja net per 280 tūkst. tokių skaitiklių, iš kurių 54,4 proc. nepatikrintų.

		Situacija palyginti su 2015 m. pablogėjo. Patikrintų skaitiklių sumažėjo nuo 56 proc. iki 46 proc. Bendrovė keisti skaitiklius planuoja iki 2019 m. po 45000 vnt. per metus. Apie nepakankamai gerą situaciją Vilniaus m. kovo mėn. raštu informuota Aplinkos ministerija.
4. Rizikingiausių ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	74,0	74,8 Vadovaujantis LMI taikomomis rizikos vertinimo procedūromis, didžiausias dėmesys buvo skiriamas rizikingiausiems ūkio subjektams.
5. Vidutinio ar mažo rizikingumo ūkio subjektų patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	26,0	25,2 Mažiau buvo tikrinami vidutinės ir mažos rizikos ūkio subjektai.
6. Patikrinimų, atliktų naudojant kontrolinius klausimynus, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	77,0	78,3 2016 m. I ketv. 795 patikrinimai buvo atlikti tose veiklos srityse, kurioms tikrinti jau parengti kontroliniai klausimynai (parengta 14 klausimynų).
7. Planinių patikrinimų, apie kuriuos iš anksto pranešama tikrinamam ūkio subjektui, dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	90,0	95,8 Rodiklio reikšme viršyta. Be pranešimų patikrinimai buvo atliekami tik kitų institucijų prašymais, pagal vartotojų skundus, atliekami pakartotiniai patikrinimai.
8. Viešai skelbiama ketvirtinė informacija apie planinius patikrinimus, kartais per metus	4	1 Skelbtas 2016 m. I ketv. darbo planas
9. Neplaninių patikrinimų, padėjusių užkirsti kelią žalos visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, kai ši žala ar pavojus reikšmingi, dalis, palyginti su visais neplaniniais patikrinimais, proc.	62,0	69,0 Atlikus 42 patikrinimus pagal gautus skundus, VMVT ir policijos kvietimu, pakartotinių patikrinimų, nustatyti 29 atvejai, kurie padėjo užkirsti kelią pažeidimams.
10. Ūkio subjektų, teigiančių, kad Lietuvos metrologijos inspekcijos konsultacija buvo naudinga, padėjo suprasti teisės aktus ir jų laikytis, dalis, proc.	97,5	100,0
11. Ūkio subjektų, teigiančių, kad kontroliniai klausimynai padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus ir geriau juos įgyvendinti, dalis, proc.	96,0	100 Ateityje numatoma tobulinti kontrolinius klausimynus, siekiant juos supaprastinti, atsižvelgiant į verslininkų pastabas.
12. Ūkio subjektų, teigiančių, kad pirmaisiais veiklos metais gavo naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės, išskyrus atvejus, kai jos buvo būtinos ir neišvengiamos, siekiant užkirsti kelią reikšmingos žalos ar pavojaus visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai atsiradimui, dalis, proc.	100,0	100,0 Buvo siekiama pirmaisiais veiklos metais ūkio subjektus konsultuoti, o ne juos bausti. Patikrinus 15 ūkio subjektus, 2 (13,3 proc. patikrintų) pažeidė teisinės metrologijos reikalavimus. Baudos nebuvo skirtos.

Patikrinimai MP naudojančiuose ūkio subjektuose ir šių patikrinimų rezultatai

2016 m. I ketv. pagal darbo planą buvo tikrinamos energetikos įmonės, kietojo biokuro gamybos bei pardavimo įmonės, pramonės, valymo ir skalbimo paslaugas teikiančios įmonės, motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo, suskystintų dujų įrangą montuojančios įmonės, prekybos ir viešojo maitinimo įmonės, benzino, dyzelino ir suskystintų dujų degalinės, turgavietės ir kitos įmonės pagal vartotojų skundus ar kitų institucijų prašymu. Atlikti paskirtųjų įstaigų vykdomos veiklos paskyrimo srityse patikrinimai.

Atlikti patikrinimai 52 energetikos įmonėse, kietojo biokuro gamybos bei pardavimo įmonėse, 2-iose (3,8 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 217 MP (automobilių svarstyklės, šilumos ir garo skaitikliai, metalinės ruletės, laboratorinės svarstyklės, drėgmėmatės ir kt.) 2 (0,9 proc.) buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 6 (11,5 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 13-os (6,0 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 127 motorinių kelių transporto priemonių remonto ir aptarnavimo, suskystintų dujų įrangą montuojančiose įmonėse, 6-iose (4,7 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 643 MP (padangų slėgmačiai, žibintų reguliavimo stendai, išmetamų dujų analizatoriai, dinamometriniai raktai ir kt.) 20 (3,1 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Tačiau dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 72 (56,7 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 242 (37,6 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 39 pramonės įmonėse (maisto gamybos, tekstilės, statybinių medžiagų, medienos gamybos, chemijos), 2-iose (5,1 proc.) Šiaulių ir Telšių apskrityse buvo nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 366 MP (elektroninės svarstyklės, automobilinės svarstyklės, manometrai, dujų analizatoriai, dozimetrai, manovakumetrai, metalinės ir nemetalinės ruletės, ilgio matavimo mašinos ir kt.) 4 (1,1 proc.) buvo naudojamos be metrologinės patikros. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą patikrinimą 10 (26,6 proc.) įmonių pašalino pažeidimus, atliko 72 (19,7 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 54 valymo ir skalbimo paslaugas teikiančiose įmonėse, pažeidimų nenustatyta. Patikrinta 31 MP (svarstyklės, metalinės liniuotės) naudojama nepažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 31 (57,4 proc.) įmonė pašalino pažeidimus, atliko 53 (50,5 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 57-iose degalų (benzino, dyzelino) degalinėse, 3-iose iš jų (5,3 proc.) nustatyti pažeidimai. Atlikus 862 MP būklės ir naudojimo kontrolę nustatyta, kad 15 (1,7 proc.) MP neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų (be teisinio metrologinio patvirtinimo naudojamos degalų įpylimo kolonėlės, degalų talpyklos, metrolazdės). Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą, 1 (1,8 proc.) degalinė pašalino pažeidimus, atliko 6 MP (0,7 proc.) metrologinę patikrą.

Degalinėse patikrinus dozavimą (patikrinti 206 dozatoriai) pažeidimų nenustatyta.

Atlikti patikrinimai 55-iose automobilių dujų degalinėse, 8-iose (14,5 proc.) iš jų nustatyti pažeidimai. Atlikus 247-ių MP būklės ir naudojimo kontrolę nustatyta, kad 8 (3,2 proc.) MP neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą MP metrologinę patikrą nebuvo atliekama.

Degalinėse patikrinus dozavimą nustatyta, kad 7 (16,3 proc.) dozatorių iš 43-ių tikrintų faktinė santykinė tūrio matavimo paklaida viršijo leistiną $\pm 1,0$ proc. paklaidą: per dozatorius automobilinės dujos buvo įpilamos vartotojo nenaudai esant dozavimo paklaidoms nuo 1,19 proc. iki 3,3 proc.

Atlikti patikrinimai 186 prekybos įmonėse (parduotuvės, parduojuos degalinėse), 7-iose (3,8 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 490 MP (svarstyklės, stikliniai termometrai) 7 (1,4 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 37 (19,9 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 57 (11,6 proc.) MP metrologinę patikrą.

Atlikti patikrinimai 132 viešojo maitinimo įmonėse, 7-iose (5,3 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 699 MP (matavimo taurelės, svarstyklės, termometrai ir kt.) 8-os (1,14 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 42 (31,8 proc.) įmonės pašalino pažeidimus, atliko 59 (8,4 proc.) MP metrologinę patikrą.

Patikrinti 76 prekeiviai turgavietėse, nustatytas 1 (1,3 proc.) pažeidimas Panevėžio apskrityje. Iš patikrintų 110 svarstyklių 2 (1,8 proc.) neatitiko teisinės metrologijos reikalavimų. Dėl išankstinio LMI įspėjimo apie planuojamą atlikti patikrinimą 6 (7,9 proc.) prekeiviai pašalino pažeidimus, atliko 6 (5,5 proc.) svarstyklių metrologinę patikrą.

Prekybos, viešojo maitinimo įmonėse ir turgavietėse per I ketv. atlikta 404 svarstyklių būklės ir naudojimo kontrolė. Svarstyklių rodmenų paklaidos tiesioginio svėrimo metu neviršijo leidžiamų svėrimo paklaidų ribų, nurodytų Neautomatinių svarstyklių techninio reglamento 1 priedo 4.1 p. ir 4.2 p.

Atlikti paskirtųjų įstaigų vykdomos veiklos paskyrimo srityse patikrinimai. Patikrinus 3 paskirtąsias įstaigas (UAB „Milgeda“ Laboratorija, UAB „Patikra“ Metrologijos laboratorija ir Lietuvos energetikos instituto Šiluminių įrengimų tyrimo ir bandymų laboratorija), kurios atlieka masės, skysčių kiekio ir temperatūros matavimo priemonių patikrą, vienoje iš įstaigų vykdomoje veikloje nustatytas mažareikšmis teisės akto reikalavimų pažeidimas.

Atliekant rinkai tiekiamų ir naujai įsigytų matavimo priemonių rinkos priežiūrą pagal Matavimo priemonių techninį reglamentą (EP ir Tarybos direktyva 2004/22/EB dėl matavimo priemonių), 9-iose įmonėse (geriamąjį vandenį tiekiančios įmonės, šilumos ir karšto vandens tiekėjai, biokurą gaminančios įmonės) patikrinta 13 naujai įsigytų matavimo priemonių (karšto ir šalto vandens skaitikliai, šilumos skaitikliai ir ruletės). Pažeidimų nenustatyta. Pagal Neautomatinių svarstyklių techninį reglamentą (EP ir Tarybos direktyva 2009/23/EB dėl neautomatinių svarstyklių) 51 įmonėje (parduotuvės ir viešojo maitinimo įmonės) patikrintos 65 naujai įsigytos svarstyklės, iš kurių 7 (10,8 proc.) neatitiko šios direktyvos reikalavimų. Svarstyklėms nebuvo atliktas atitikties įvertinimas jų naudojimo vietoje, jos nebuvo apsaugotos nuo rodmenų klastojimo. Dėl nustatytų pažeidimų ūkio subjektai kreipėsi į svarstyklių pardavėjus.

Atlikta 30 patikrinimų kituose įvairiuose objektuose (šilumos ir karšto vandens, geriamojo vandens, elektros energijos ir dujų tiekimo įmonėse, VĮ „Registrų centras“ Panevėžio filiale, spalvotųjų ir juodųjų metalų supirkimo aikštelėje ir kt.), 4-iose (13,3 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 147 MP 4 (2,7 proc.) buvo naudojamos pažeidžiant teisinės metrologijos reikalavimus.

19 patikrinimų atlikta pagal gautus 19 vartotojų ir ūkio subjektų skundus. Tikrinti įvadiniai šilumos skaitiklis, butuose įrengti karšto ir šalto vandens, elektros energijos ir dujų skaitikliai, naftos produktų degalinių kolonėlės, svarstyklės, matavimo uosta, tolimatis, taksometras. 6 atvejais (31,6 proc.) nustatyta pažeidimų.

Atlikti 3 patikrinimai kartu su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnybos, Vilniaus ir Šiaulių apskričių VPK Kriminalinės policijos ekonominių nusikaltimų tyrimo valdybų atstovais. Nustatyti 2 (66,7 proc.) teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimai. Tikrintų ūkio subjektų atsakingiems asmenims skirtos 2 baudos. Patikrinimai atlikti prekybos įmonėje, prekyvietėje, UAB „Šiaulių metalo grupė“ spalvotųjų ir juodųjų metalų supirkimo aikštelėje. Valstybinės sienos apsaugos tarnybos prie VRM prašymu Vilniaus rinktinės Lavoriškių užkardoje atlikti kontrabandinio spirito kiekio matavimai. Taip pat LMI inspektoriai kartu su Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovais 17 kartų vyko į etilo alkoholio ir alkoholio produktų gamybos įmones atlikti skaitiklių ir išpilstymo linijų jungčių plombavimo bei plombavimo schemų derinimo darbų.

Prekių kiekio patikrinimai ir patikrinimų rezultatai

2016 m. I ketv. pagal darbo planą buvo atliekama fasuotų prekių kiekio priežiūra prekybos įmonėse ir pas gamintojus (importuotojus). Fasuočių prekių gamintojams sunkiau pasinaudoti ir LMI įdiegta ir taikoma išankstinio įspėjimo praktika, kuomet ūkio subjektas prieš 10 d. d. įspėjamas apie planuojamą atlikti patikrinimą, nes jų prekės netikėtai aptinkamos prekybos taškuose pagal vartotojų skundus ar kitais atvejais, be to, sunkiau skubiai pakeisti fasavimo linijų režimą, kad jos fasuočių kiekio reikalavimus atitinkančias prekes.

Patikrintos 24 rūkytas ir vytintas dešras fasuojančios įmonės (atlikti 74 patikrinimai), 8-iose (30,0 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 162 pavadinimų 2550-ies dešrų fasuočių 615-os (24,1 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Didžiausi kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Stragutės mėsa“ – 82,9 proc., UAB „Kaisa ir Ko“ – 64,0 proc., UAB „Selentė“ – 21,7 proc., IĮ „Srovė“ – 21,2 proc., Maxima LT, UAB – 20,4 proc., UAB „Daivida“ – 18,6 proc. ir kt. Palyginti su 2015 m. atliktų patikrinimų rezultatais, situacija dešras gaminančiose ir fasuojančiose įmonėse pablogėjo, t. y. pažeidimų padaugėjo nuo 13,2 proc. iki 24,1 proc.

Patikrintos 16 sėklas fasuojančių įmonių (atliktas 61 patikrinimas), 6-iose (37,5 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 217 pavadinimų 5415-os sėklų fasuočių 601-os (11,1 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Dalema“ – 37,3 proc., UAB „Agrošiltnamiai“ (Kėdainių gėlės) – 34,9 proc. UAB „Agrofirma Sėklos“ – 12,9 proc., MAXIMA LT, UAB – 8,1 proc., UAB „Nojus“ – 4,7 proc. Palyginti su 2014 m. atliktų patikrinimų rezultatais, situacija sėklas fasuojančiose įmonėse pagerėjo, t. y. pažeidimų sumažėjo nuo 16,1 proc. iki 11,1 proc.

Patikrinta 16 trąšas fasuojančių įmonių (atlikta 40 patikrinimų), 4-iose (25,0 proc.) nustatyti pažeidimai. Iš patikrintų 110 pavadinimų 1913 sėklų fasuočių 26-ių (1,4 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus. Kiekio neatitikimai nustatyti: UAB „Viskas sodui“ – 4,3 proc., UAB „Agrofirma Sėklos“ – 2,6 proc., UAB „Achema“ – 2,3 proc., UAB „Emolus“ – 1,4 proc.

Atlikti 29 patikrinimai kitose įvairiose įmonėse (šaldytą žuvį, mėsos, konditerijos, kulinarijos gaminius, pieno produktus, sultis, gaiviuosius gėrimus, alų, degtinę, autochemiją ir kt. prekes gaminančiose ir importuojančiose įmonėse). Iš patikrintų 3984 produktų fasuočių 305 (7,7 proc.) neigiami kiekio nuokrypiai viršijo leistinus.

11 patikrinimų atlikta pas gamintojus, atliekant fasuotų prekių kiekio bandymus, kuriuos atliko pagal LST EN ISO/IEC 17025:2005 standarto reikalavimus akredituotas LMI Matavimų ir tyrimų skyrius. Tikrinta šaldyta žuvis, gaivieji gėrimai, sultys, alus, pieno produktai, alkoholiniai gėrimai, autochemijos produktai ir kt. Nustatyti 3 (27,3 proc.) prekių kiekio pažeidimai.

Patikrinus RAB „Salas zivis“ filialo 150 vnt. fasuotos šaldytos žuvies, 42 (28,0 proc.) grynojo kiekio neigiami nuokrypiai viršijo leistiną 10,8 g (grynasis kiekis 360 g) ir vidutiniškai siekė apie 20 g.

Patikrinus UAB „Bidvest Lietuva“ 15 vnt. fasuotos šaldytos žuvies, visose (100 proc.) grynojo kiekio neigiami nuokrypiai viršijo leistiną 15 g (grynasis kiekis 800 g) ir vidutiniškai siekė apie 40 g.

Patikrinus UAB „Dauvidės prekyba“ 150 vnt. fasuotų autochemijos gaminių, 37 (24,7 proc.) grynojo kiekio neigiami nuokrypiai viršijo leistiną 60 ml (grynasis kiekis 4000 ml) ir vidutiniškai siekė apie 85 ml.

2 patikrinimai atlikti pagal gautus vartotojo ir ūkio subjekto skundus. Tikrinti 2-ių rūšių fasuotų produktų kiekiai: šaldyta žuvis, kulinarijos gaminys. Visais atvejais (100 proc.) nustatyta pažeidimų.

II. KITA SVARBI INFORMACIJA

Vykdamas 2016 m. veiklos plano priemonę (Vadovaujantis Degalų įpylimo kolonėlių techninės ir programinės įrangos apsaugos nuo rodmenų klastojimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 4-791 „Dėl Degalų įpylimo kolonėlių techninės ir programinės įrangos apsaugos nuo rodmenų klastojimo taisyklių patvirtinimo“, parengti Degalų įpylimo kolonėlių plombavimo schemų rengimo, tvirtinimo, keitimo ir registravimo tvarkos aprašą), LMI viršininko 2016 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 11V-24 patvirtintas Degalų įpylimo kolonėlių plombavimo schemų rengimo, tvirtinimo, keitimo ir registravimo tvarkos aprašas.

Vykdamas 2016 m. veiklos plano priemonę (Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos ir ūkio ministro valdymo sričiai priskirtų įstaigų kovos su korupcija 2015–2019 metų programos įgyvendinimo priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2015 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 4-795 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos ir ūkio ministro valdymo sričiai priskirtų įstaigų kovos su korupcija 2015–2019 metų programos patvirtinimo“ 2.9 priemone, išanalizuoti ir prireikus patobulinti planinius ir neplaninius patikrinimus reglamentuojantį Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko 2015 m. birželio 30 d. įsakymą Nr. 11V-79 „Dėl planinių patikrinimų organizavimo“), išanalizuotas ir patobulintas planinius ir neplaninius patikrinimus reglamentuojantis Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko 2015 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. 11V-79 „Dėl planinių patikrinimų organizavimo“, naujai patvirtintas Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininko 2016 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. 11V-23 „Dėl planinių patikrinimų organizavimo“.

Per 2016 m. I ketv. paskirtosioms įstaigoms buvo užsakyta ir pagaminta po 2735 vnt. matavimo priemonių pirminės patikros žymenų (pirmasis ir antrasis žymuo), 274580 vnt. oficialių žymėjimo ženklų (lipdukų), skirtų periodinei patikrai, 446990 vnt. patikros sertifikatų blankų. Ūkio subjektams išduoti 4 leidimai fasuotiems 26 produktams ženklinti „e“ ženklu.

Didelis dėmesys buvo skiriamas ūkio subjektų konsultavimui. Organizuotas 1 konsultavimo renginys ūkio subjektams, kurių veikla susijusi su žalio pieno gamyba ir supirkimu. Konsultuoti 158 ūkio subjektai (iš jų 15 veiklą pradedančių ūkio subjektų, 17 ūkio subjektų konsultuota telefonu, įsigytos įrangos pagalba konsultaciniai pokalbiai įrašomi).

LMI savo veikloje neapsiribojo vien sankcijų pažeidėjams taikymu, o siekė, kad veiklos sritis kuriojančios institucijos imtųsi priemonių situacijai pagerinti, duodamos savo įstaigoms atitinkamus nurodymus ar keisdamos atitinkamus teisės aktus. Buvo parengti ir pateikti 5 informaciniai pranešimai Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai ir Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos apie atliktus patikrinimus ir nustatytus pažeidimus, nurodant problemas ar pateikiant pasiūlymus dėl jų pašalinimo. Siekiant mažinti nepagrįstus, neproporcingus ūkinės veiklos suvaržymus, parengti ir LR ūkio ministerijai pateikti 3 pasiūlymai dėl teisinę metrologiją reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo ir rengimo.

Visuomenė buvo informuojama tiek teisinės metrologijos reikalavimų klausimais, tiek apie kontrolės rezultatus, o tai darė taip pat nemažą įtaką pažeidimų prevencijai. 2016-03-09 dalyvauta laidoje „Vartotojų gidas“, kuri buvo transliuota per LRT radiją. Išspausdinti 2 straipsniai apie teisinės metrologinės priežiūros aktualijas: 2016-02-15 Kauno krašto informaciniame portale www.kauno.info straipsnis „Sukudūsios dešros“ ir 2016-03-04 Radviliškio r. laikraštyje „Radviliškio naujienos“ straipsnis „Šiaulėnuose – mokymai apie pieno kokybę“.

Lietuvos metrologijos inspekcijos viršininkas

Algirdas Skripėta